

ΠΗΓΑΣΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ
ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ § Συνοδότη ἑτησία Δρ. 4. § Διὰ τὰς καταχωρήσεις
Π. ΚΟΝΤΟΓΟΥΡΗΣ. § ἑξαμηνος Δρ. 2. § γίνεται ἰδιαιτέρᾳ συμφωνίᾳ.
Ἔτος ΔΕ' (Περίοδος Β'.) Ἐν Λευκάδῃ τῇ 24 Δεκεμβρίου 1916. Ἀριθ. 275.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΧΩΡΙΣ ΨΩΜΙ;

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ἈΡΧΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ.

Ἐξ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ νήσων, ἢ μᾶλλον πάσχουσα ἐξ ἀνεπαρκείας ἄρτου, ἕνεκα τοῦ συγγρόνου Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, εἶνε ἡ νῆσος Λευκάς. Ἄλλ' ἢ ἐκ τοῦ πρό μηνός ὑπὸ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων ἐπιβληθέντος ἀποκλεισμοῦ, στενοχωρία τῆς ἐφθασεν εἰς τὸ κατακέρυφρον. Αἱ λοιπαὶ γειτονικαὶ χῶραι ἔχουσαι σχετικὴν τινὰ τοπικὴν σιτάρκειαν ἢ διὰ ξηρᾶς συγκοινωνίας, εἰκονομοῦνται ὁπωσοῦν. αἱ διατελοῦσαι ὑπὸ ξενικῆν κατοχὴν λοιπαὶ Ἴόνιοι νῆσοι, θεωροῦμεν καὶ ἐκτὸς ἀποκλεισμοῦ συτίζονται, ὡς μανθάνω, ἀπεραρκῶς. Ἐκείνη ὁμῶς ἢ ὅπου χωρὶς νὰ πταίῃ πληρῶναι τὰ ἐπιχειρήματα τῆς μήνας τῶν Ἀγγλογάλλων κατὰ τὸ κεντρικὸν Βασιλεῖον εἶνε ἡ Λευκάς. Καὶ διατὶ αὐτῆς καὶ ἀποκλεισμοῦ ἐπὶ αὐτῆς, διὰ τὴν καὶ ἡμερῶν ἰδιαιτέρως πάσχει, δένεινε θέμα τοῦ παρόντος, οὐδὲ ἤλθον ἐνταῦθα νὰ γράψω ἄρθρον πολιτικόν. Ἐν χώρα ἀποκεχωρισμένη οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς ταύτης τῆς καρδίας τοῦ κράτους καὶ ὑπ' αὐτὰς τὰς κρατούσας ἀνωμάλους συνθήκας, δέν εἶνε δυνατόν νὰ εὕρη σήμερον ἡζῶ πιστὴν καὶ ἀνεπηρέαστον, εὐαδῆποτε κροῦσις, εὐαδῆποτε ἐκδηλώσις πολιτικῶν σκέψεων καὶ φρονημάτων, ὅπως ἀσκόπος ἄλλως τε καὶ ἀνωφελῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ σκέψις αὕτη νὰ ἦνε ἀπολύτως ἀσφαλῆς καὶ ἀκριβοδικαία.

Πολὺ μάλιστα φοβοῦμαι μήπως καὶ ἡ ἀνευ ἀξιώσεων σημερινὴ ἐπιστολή μου παρερμηνευθῆ. Ὅτ' μὲ λυπήσῃ ἕως μᾶλλον μὴ παρερμηνευθῆ εἰς βῆρος ἐκείνων ὑπὲρ ὧν γράφεται, παρὰ ἂν παρερμηνευθῆ εἰς βῆρος ἐμοῦ. Ἄς ἐπιδιώκῃ τις τὸ ὠφέλιμον καὶ ἐπιτεταῖς παρερμηνεύηται. Ἄλλως τε δὲ καὶ εὐαδῆποτε παρεξήγησις δέν δύναται νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸ σῦνθεσμα τῶν κατωτέρω σκέψεών μου, ὅπερ μένει καὶ παραμένει ἐπὶ πολὺ ἀσάλευτον, ἀνηλεές καὶ ἀδυσώπητον, εἴην δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ οὐχὶ εἰς ἓν ἄτομον ἀλλ' εἰς ἓνα λαὸν ἢ ἀπογνώσις καὶ ἡ πείνα.

Λυποῦμαι, ὅτι ὁμιλῶν σήμερον, ἐξεγείρω ἐκ τοῦ ληθάρχου τὴν ὑπνώστουσαν ἀνησυχίαν, ὅτι παράττω ἴσως τὸν ὑπνόν ἐκείνων, εἴτινες βίωσιν ἐν ἀδιαλείπτῳ μακαριότητι. Λυποῦμαι, ὅτι εἰσέρχεται εἰς σφαίρας θεωρητικῆς καὶ ἀλλοτριῶν καὶ ἡμετέρας καὶ ὅτι

ἴσως δοθῆ ἀφορμὴ νὰ λεχθῆ καὶ ἐνταῦθα, ὅτι ἐλέγχθη κατὰ τὴν τελευταίαν προεκλογικὴν κίνησιν, ὅτι δέν εἶνε τοῦτο ἡ δουλειά μου, χωρὶς ἐγὼ νὰ κινήθω κατ' αὐτήν.

Ἀπειναντίας φρονῶ, ὅτι τὸ θέμα ὅπερ πραγματεύομαι σήμερον εἶνε καὶ παρὰ εἶνε ἡ δουλειά μου καὶ ὅτι κατὰ τὴν παρούσαν περιστάσιν πρέπει νὰ ἦνε καὶ ἡ ἰδική σας ὄρεγοντες καὶ προϊστάμενοι καὶ προέχοντες τῆς κοινωνίας τῆς Λευκάδος. Ἄν καὶ δέν εἶμαι πολιτικῶς υπεύθυνος, θεωρῶ ὁμῶς ἐμαυτὸν κοινωνικῶς ὑπόχρεον νὰ μεριμνήσω πρὸς ἀκύναν τῆς πείνης τῶν συμπολιτῶν μου, καὶ ἀνθρωπίνως ὑπόχρεος νὰ μεριμνήσω περὶ τῆς ἐνδεχομένης πείνης ἐμοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀναγκάζομαι νὰ πράξω οὔτε, διότι δέν βλέπω ἐπιμερικῶς καὶ προνοητικῶς πρὸς τοῦτο φροντίζοντας, οὔτε ἐκείνους, εἴτινες περὶ πολλοῦ ποιῶνται τῆς πείνης καὶ τῆς ὀρέξεως τῶν συμπολιτῶν τῶν, ἐν καιρῷ πολιτικῶν ἀγῶνων, οὔτε ἐκείνους, εἴτινες ὅταν κἀνεις ἀποδοκιμάζῃ τὴν ἀκαιρον τριαύτην μέριμναν, τὸ κατηγοροῦσιν ἐπὶ ἐπιβλαβῆ ἠθικολογία, οὔτε ἐκείνους, εἴτινες ξένοι πρὸς τὸν τόπον καὶ συνδεθέντες μόνον ὑπὸ ἐνὸς διοικητικοῦ συστήματος, ὑψώθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ζενίθ τῆς δοξῆς τῶν καὶ τῶρα τὸν ἐλησρόνησαν, οὔτε ἐκείνους, εἴτινες συνεζυμώθησαν μὲ τὸν τόπον, ἐτρέφθησαν ἐκ τῶν ἱμαδῶν αὐτοῦ, καὶ ὠρελήθησαν ἢ ἐδοξάσθησαν ὑπ' αὐτοῦ, οὔτε ἐκείνους, εἴτινες, εἰκοκυρατοὶ καὶ εἰκογενειάρχαι ἔχοντες τὸ πᾶν νὰ ἀπολέσωσιν ἂν ἐπικρατήσῃ ἢ ἐκ πείνης ἀναρχία καὶ πτήσσοντες πρὸ τοῦ ἐλαχίστου ἀντιζῆου κινήματος, δέν συνέρχονται μίαν στιγμὴν νὰ σκεφθῶσιν, ἵνα προλάβωσι τὸν κίνδυνον. Μὴ τοι περιμένουσι νὰ βρέξῃ σῆτος καὶ χρυσὸς ἐκ τῶν χθῆς διελθόντων ἀεροπλάνων; αὐτε ἐκείνους τέλος, εἴτινες τιθίμενοι τὰς ἰδίας γνώμας καὶ θέλοντες νὰ ἐπικρατῶσιν ὑπεράνω πάσης λαϊκῆς συμπαθείας καὶ πάσης παιθῆσεως, ἐγκατέλειψαν τῶρα αὐτὸν εἰς τὴν τύχην του, ἐπὶ σήμερον θά ἦτο ἴσως χρήσιμος ἢ γνώμη αὐτῶν.

Δέν βλέπω, οὔτε τὰ πολυάριθμα καὶ πολυώνυμα Σωματεία, εὐεργετικὰ ταμεῖα καὶ ἰδρύματα, ἀπὸ τῶν ὁποίων τόσον ἐπιμελῶς ἀπεκλείσθη, ὅσοις τῆς ἀντιζήτου ὄλγα γὰς καὶ τῆς συμμαχου πολυαρχίας, ὡστε

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α.Ε.Σ.Υ.Λ.Φ.5.0021

νά μὴ δύναμαι ἀποτελεσματικώτερον νά προ-
βῶ εἰς τὴν μεσολάβησιν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς
κρατούσης καὶ μελλούσης κρίσεως.

Μὴ λησμονεῖτε, ὅτι μόνη ἡ Λιμενικὴ Ἐ-
πιτροπὴ εἶχε ψηφίσει κατὰ τὸ 1908 περὶ
τὰς 20,000 δραγμῶν ὑπὲρ τοῦ Πανεπαρ-
γιακοῦ Ἐράνου καὶ ἔπειτα ἀνάλογα ὑπὲρ
τῶν οἰκογενειῶν τῶν Ἐφεδρῶν τῷ 1912 κατ'
ἐμὴν εἰσήγησιν.

Ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι τοιαῦτα ἀναρχικὰ κι-
νήματα ἐν Λευκάδι, ἀλλ' ἂν γίνωσιν καὶ γί-
νωσιν ἐκ πείνης, μὴ λησμονεῖτε, ὅτι μόνον
πρὸ τῶν ἐκλογῶν κλείω τὸν εἶκόν μου καὶ
οἷοι μετὰ Θεοῦ ἀνοίξω τὰς πύλας αὐτοῦ καὶ
ὅτι εὐρωσιν οἱ πεινῶντες ἅς λάβουσι. Ἀλλὰ
σεῖς, πάντες σεῖς, εἴτινες, ὅπως ἐκλειδομαν-
δαλώθητε κατὰ τὸ 1907 καὶ κατὰ τὸ 1908
καὶ κατὰ τὸ 1912, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι καὶ
τώρα θὰ κλειδομανδαλώθητε, τί πράττετε
διὰ νά προλάβετε ὁμοίας ἀγωνιώδεις νύκτας;

Ἄν ἐλείπων ἡ εὐγενὴς φροντίς δύο σχεδὸν
ξένων πρὸς τὸν τόπον προσώπων, τοῦλάχισ-
τον τοῦ ἑτέρου ἐκ τούτων, τοῦ Τεθατοῦ
Ἀρχιερέως καὶ τοῦ κ. Προέδρου τῶν Πρωτο-
δικῶν, ὧν παρὰ πᾶσαν περίστασιν, δὲν δύνα-
μαι ἢ νά ἐξάρω τὴν ἀξίειπαινον πρωτοβου-
λίαν, δι' ἧς ἐξησφάλισαν διὰ τενας τοῦλά-
χιστον ἡμέρας τὴν ἡμερησίαν προφρὴν τῶν
πτωχῶν ὑπάρξεων, τί θὰ ἐγίνετο ὁ κόσμος
οὗτος; Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔργον τῶν αὐτῶ, ἔστω
καὶ ἂν ὑπεστηρίζατε διὰ χορηγιῶν, δὲν θὰ
δυνήθη νά προκόψῃ ἄνευ διαρκῶν πόρων, ἄ-
νευ σκέψεων πρὸς εὐρεσιν τοιούτων ὑπὲρ ἐπι-
σχεύσεως τοῦ ἔργου τῶν, ἄνευ ἐξουρέσεως συ-
στηματικωτέρων μέσων πρὸς ἐξασφάλισιν
τοῦ ἡμερησίου ἄρτου τῶν πεινῶντων τῆς πε-
λοποννήσου καὶ τῆς ἐξοχῆς διὰ τὸ μέλλον ἐρῶ-
σον διαρκουσιν αἱ ἀνωμαλῖαι. Ἐλπίζω, ὅτι
αἱ ἀνωτέρω σκέψεις μου μετὰ τὰς ἀπαραί-
τητους ἐξηγήσεις καὶ παραεξηγήσεις δι' ἐμὲ,
θὰ ἀποδώσῃ καὶ τοὺς ἐπίσης ἀπαραιτήτους,
ἔστω καὶ ὠφελίμους καρποὺς ὑπὲρ τῶν πει-
νῶντων συμπολιτῶν μας.

Λοιπὸν κύριοι ἄρχοντες τῆς Λευκάδος, ἐ-
σοι δύνασθε διὰ τῆς πολιτικῆς σας ἰσχύος,
ἐξισκῆσατε ταύτην μεθ' ὅσον δυνατοῦ ζήλου
ὑπὲρ τῶν πασχόντων συμπολιτῶν σας, ἔσοι
δύνασθε διὰ τοῦ γρήματος διαθέσατε, ἔστω
σᾶς ἐπιτρέψωσι τὰ μέσα σας πρὸς τοῦτο, ἔ-
σοι προέβρασε ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων καὶ
καταστημάτων μὴ φεισθῆτε τοῦ θηταυροῦ
αὐτῶν, οὐδὲν γὰρ ἰερώτερον τοῦ σημερινοῦ
σκοποῦ. Ὅσοι δύνασθε διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς
γραφίδος διαθέσατε τὴν εὐφραδίαν σας ὑπὲρ
τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ τούτου.

Ἐνωρίζω, ὅτι αἱ πάσχουσαι τάξεις δὲν φέ-
ρονται πλέον εὐγνωμόνως πρὸς Θεοῦς. Δὲν
φέρονται οὔτε πρὸς ἐμὲ, ὅτι φέρονται ἀνευ-
λαβῶς, προπετῶς μέχρι προκλητικότητος, ὅ-
λα ταῦτα εἰσὶν ἀληθῆ, ἀληθέστατα. Πρῶτος
ἐγὼ ἐξάνισταμαι καὶ τιμωρῶ ὅσον δύναμαι,
ἀλλὰ τώρα δὲν εἶνε καιρὸς τῆς ἐξεφλήσεως
τοιούτων λογαριασμῶν. Τώρα εἶνε καιρὸς
χριστιανικῆς εὐποιίας καὶ συγγνώμης ἀφ' ἑ-
νός, φρονήσεως καὶ προνοίας ἐτέρωθεν δι' ὑ-
μᾶς αὐτοῦς.

Καὶ τώρα, ἐπιτρέψατέ μοι εὐγενεῖς ἄρχον-
τες κύριοι ὅμως εὐγενεῖς ἀρχόντισσαι, ὅσοι
ὄμοι βεβαίως καὶ ἀνοιχτῆς περιστάσεων, καὶ

ἐλπίζω, ὅτι θελω δυνήθη νά τονίσω τὰς λε-
πτοτέρας χορδὰς τῆς καρδίας σας, ἐπιτρέψα-
τέ μοι λέγω, ἀναμένων τὴν στιγμήν των
βαρύτερων μεριμνῶν ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν
σας, νά σᾶς ὑποβάλω μίαν πρότασιν, μίαν
μικρὰν ἀσήμαντον μερίμναν καὶ μίαν μικρὰν,
μίας ἡμέρας θυσίαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τοῦ-
λάχιστον τῆς πόλεως, εἴτινες εἰσὶ τῶν ὀ-
λίγοι καὶ τῶν πλησίον ἡμῶν, ὅσπερ δυνά-
μεθα ἀμέσως νά τοὺς βοηθήσωμεν.

Εἶνε σωστὸν νά τοὺς ἀφήσωμεν νά κά-
μωσι Χριστούγεννα με μπόμποταν; Ἐκείνο
τὸ ὅποιον καθὲ ἔτος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς
ἐμφανίσεως τοῦ Θεανθρώπου συσφίγγει περὶ
τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν τοὺς δεσμοὺς τῆς
ἀγάπης πάσης χριστιανικῆς οἰαρχείας, ἐ-
κείνο ὅπερ καθαγιαίνει τὸν βωμόν ἐκάστου
ἐλληνικοῦ εἴκου, τὸ γλυκὺ ἔθιμον τοῦ Σταυ-
ροῦ τῶν Χριστουγέννων θὰ ἀρήσωμεν νά τὸ
διέλθωσιν ἐν στερήσει οἱ πτωχοί;

Ὅχι ἐκ τῶν περισσευμάτων μας,
ἀλλὰ ἐκ τῶν ὑστερημάτων μας ἅς
δώσωμεν εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν.

Τὸ χρῆμα τοῦ δίδωμεν κάπως μᾶς περισ-
σεύει, τὸ ἄλευρον εἶνε σπάνιον. Ἀπὸ αὐτὸ
νά δώσωμεν. Θὰ μοὶ εἴπητε ποῦ νά εὐρωμεν
τοιούτον. Ἐπιτρέψατέ μοι νά σᾶς ἀπαντή-
σω, ὅτι δὲν πιστεύω νά μὴν ὑπάρχῃ οἰκογε-
νεια εὐπορος, ἢ ὅποια νά μὴν ἐκρυσταλλῆ ἐν
ποσῶν ἀλευροῦ καλοῦ, ἔστω ὀλίγον καὶ ἂν
ἦνε διὰ τὰ Χριστόφωρα. Ἄν δὲ πιστεύση-
τις τὰς κακὰς γλώσσας, ποῦ καὶ ποῦ καὶ
κανὲν σακκίον ἐκλεκτοῦ ἀμερικανικοῦ ἀλεύ-
ρου, δι' ἄλλοῦ προσωρισμένου παθόν ἀιρινιδίαν
περὶ τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν ἀντοχὴν ἐπιτρέψα-
θα. Ἐγὼ τοῦλάχιστον θεολογῶ, ὅτι ἔχω διὰ
τὰ Χριστόφωρά μου 10 ὀκάδας (ἀρ. δέκα)
καὶ τίθημι εἰς τὴν διαθέσιν ὑμῶν, ἔστω πο-
σὸν ἐξ αὐτοῦ θέλετε διὰ τὴν ἀνωτέρω διανο-
μήν. Ἐλπίζω, ὅτι κανεὶς δὲν θὰ ὑστερήσῃ
εἰς τοῦτο καὶ ὅτι ἂν λείψῃ καὶ κάτι τι θὰ
εὐχαριστηθῆ νά συνδράμῃ καὶ ἡ διοίκησις τοῦ
ἐνταῦθα Συντάγματος, διακόπτουσα οὕτω
καὶ τὴν κερδοσκοπίαν μερικῶν στρατιωτῶν,
ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ἡμέραν, εἴτινες μεταπω-
λοῦσι τὴν κουραμάναν των ἀντὶ 3 καὶ 4 καὶ
5 πολλακίς δραγμῶν. Ἐμπρὸς λοιπὸν δέ-
σπονται καὶ δεσποινίδες εἰς ἔργον.

Μεθ' ὑπολήψεως
ΑΡ. Κ. ΑΛΒΑΝΙΤΗΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Π. ΚΟΝΤΟΓΩΓΗ

ΠΑΡΑ ΤΗ ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΝΥΧΘΗΜΕΡΟΝ

Πωλοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ διάφορα

ἔντυπα, Βιβλία λογιστικὰ, Καθη-
μερινὰ, Καθολικὸν, Εἰσπρακτέων,
Διπλότυπα δημοτικὰ καὶ Λιμενι-
κὰ, Χρηματικὰ Ἐντάλματα, Λι-
μενικὰ Ἐπιταγαί, Πρωτόκολλα,
Κλήσεις, Κλητήρια, Ἐπιδοτήρια
κλπ. εἰς τιμὰς ἑταίριαν.

ΙΑΚΩΒΑΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΧΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΚΡΑΤΗΣ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

